

Balázs Emese, publicista (Balogtamási)
Beder Tibor, tanár, Magyarok Székelyföldi Társasága
 (Csíkszereda)
Bodnár Mónika, muzeológus (Putnok)
Czóbel Minka, költő (1854–1943)
Danis Tamás, tanár (Rimaszombat)
Ferenczy Károly, festőművész (1862–1917)
Gaál Lajos, geológus (Rimaszombat)
Gömöry Olivér, író (1869–1920)
Győry Dezső, költő (1900–1973)
Horthy Béla, festőművész (1869–1943)
B. Kovács István, gőmörológus (Rimaszombat)
Kövesdi Károly, publicista (Pozsony)

Lőrincz Adrián, újságíró (Sárosfa)
Mács József, író, publicista (Pozsony)
Maróthy Margit, színművész, teozófus (1873–1955)
Maróthy Kálmán, szobrász (18.-19..)
Márk Lajos, festőművész (1867–1940)
Matits Ferenc, muzeológus (Balassagyarmat)
Mednyánszky László, festőművész (1852–1919)
Mihályi Molnár László, tanár, publicista (Szepsi)
Móser Zoltán, fotóművész, tanár (Bicske)
Pap Ágnes, történész (Budapest)
Ján Pivovarci, restaurátor, művészeti szakíró
 (Rimaszombat)
Szászi Zoltán, költő, újságíró (Rimaszombat)

Helyreigazítás:

Idei 2. számunkban sajnálatos elírás történt. Tévesen tüntettük fel, hogy Pazderák Bertalan szlovák-orosz szakon végzett a pozsonyi Komenský Egyetemen. A valóságban magyar-orosz szakos diplomát szerzett az említett helyen.

(szerk.)

Tájékoztatás

Felhívjuk Olvasóink figyelmét a Szepsiben és Buzitán immár kilencedik alkalommal megrendezendő *Egressy Béni Országos Színházi Fesztiválra*. A rendezvényre 2007. november 15-e és 18-a között kerül sor.

A 4. szám tervezett tartalmából:

„Nem a történelemtényekből érthetjük meg igazán a múltban történeteket, hanem az eseményeket átélt emberek élményeiből. Csak ezek után, amikor már az ő szemükkel látjuk a dolgokat, csak akkor – vagy ezzel párhuzamosan

–, mindkét síkot összevetve lenne szabad a múltat kutatni. Ha az ember csak úton van az igazság felé, soha el nem érheti: csak keresheti azt, és a megtalált apró részletekből talán lassan összeáll a kép, ami már nagyon közel áll a valósághoz, az igazsághoz.

Ezek a történetek valahogy nem tudnak, nem akarnak véget érni. Ott forognak a sajtó derékban, a kopott izületekben, ott szaggatnak a koponya mögött, s a kézben, amely ötven év után is megdagad reggelente. A megtörtetett test egyre erősebben emlékezik.

Pedig de jó lenne felejteni. Kimosni a testből a megaláztatást, a fejből a kiszolgáltatottság képeit. A hideget, a piszkot, a szégyenletes éhséget, amely úgy elborította az ember agyát. A reggeli botütéseket, a vánszorgó menetet a hóban, a zötyögő marhavagont. A poklot, melyet »málenkij robot«-nak hívtak. A bányát, a tetveket.

Szüleim: id.Tóth István és felesége, született Csűr Irén a gömöri dombok közt fekvő Nagybalogon éltek és élnek ma is.

1945. január 18-án vonult be oda a Vörös Hadsereg. Sztálin fiai nagylelkűnek bizonyultak, mert a gyerekeknek és öregeknek megengedték, hogy otthon maradjanak, a felnőtt lakosság nagy részét azonban tizenhat és negyvenöt év között, összedoboltatták »nyilvántartás végett«. Közölték velük, hogy kéthetes munkára viszik őket Miskolcra, mindenki hozzon magával élelmet ennyi időre.

A két hétből kinek három, kinek öt év lett – az oroszországi, donbaszi szénmedence bányáiban, lágereiben. A falunkból elhurcoltak közül huszonhárman soha többé nem látták viszont szülőföldjüket, ott pusztultak el a hőmezőn vagy a bánya mélyén.“

(Tóth Lajos: „...ha megfordultunk, mindig a láger világgosságát láttuk...“

Tartalom

VEZÉRCIK

Európai utasok (Kövesdi Károly)	1

LÁSSÁTOK, FELEIM! (Témánk: A „gömöri Szindbád” – és kortársai)

<i>B. Kovács István: Egy ismeretlen magyar író</i>	2
Gömöry Olivér levelei Czöbel Minkához	21
<i>Pap Ágnes: Gömörné Maróthy Margit és a teozófia</i>	24
Gömörné Maróthy Margit naplójából	31
<i>Danis Tamás: Rejtély – kedves emlék</i>	34

FUTÁRSZALON (Irodalom, művészet)

<i>Gömöry Olivér: Egy köpőedény története</i>	35
<i>Ján Pivovari: Expresszionizmus, a Kék Lovas és Gömör</i>	52
<i>Czöbel Minka: Az erdő hangja XV., A fekete lovas (versek)</i>	56
Mednyánszky László rajzai a Gömör-hagyatékból	57
Bhagavad-Gítá – Az isteni ének (részlet)	61
<i>Czöbel Minka: Eunoia (vers)</i>	62

MAGYAROK A NYELVHATÁRON (Honismereti írások)

<i>Gaal Lajos: Gömör természeti értékei 27. Radzim</i>	63

EMLÉKEZETÜNKRE (Emlékezetes írások – jeles évfordulók)

Emlékiállítás Madarász Victor halálának 90. évfordulóján (<i>Matits Ferenc</i>)	65

FÚJ A NAP ALATT (Emberek – művek – események)

Átadták a Petőfi-díjat (<i>szerk.</i>)	67
Naprágytól Győrig (<i>Móser Zoltán</i>)	70
Ami igazi nyomot hagy (<i>Szászi Zoltán</i>)	71
A művészet üzenete. Balog völgyi Fesztivál (<i>Balázs Emese</i>)	72
Kézművesnap Várhosszúréten	74
Könyvhét, 2007	74
Könyvről könyvre – Lapról-lapra	74

KÖSZÖNTÜNK, HÚ TÁRS (Jubilánsok, díjazottak)

Az idő szárnyán (<i>Szászi Zoltán</i>)	78

AGÓRA (Közélet, publicisztika)

<i>Lőrincz Adrián: Egy zavargás igaz története</i>	79
<i>B. Kovács István: A haza fiairól</i>	80
<i>Mács József: II. Balog völgyi Fesztivál</i>	81

SZOMORÚ KAPU

Dr. Faggyas István (<i>Bodnár Mónika</i>)	82
A költő hazatérése (<i>Kövesdi Károly</i>)	83

ÖRVÉNYTÁR

A Szentpétery Célalap Alapítólevele	84

HETEDHÉT MAGYARORSZÁG

Terény tiszteletbeli polgárai (<i>szerk.</i>)	85
<i>Győry Dezső: Lármafa (vers)</i>	86
<i>Beder Tibor: Míg múltad marad, idegen maradsz</i>	86

SZERZŐINK, POSTALÁDA	90

A címlap Ferenczy Károly: Gömöry Olivér (1899) c. festményének felhasználásával készült. Júlia Ferletáková felvétele.

A kép a Gömör-Kishonti Múzeum tulajdona.

A folyóiratban közölt autorizált írások nem feltétlenül tükrözik a kiadó és a szerkesztőség értékelését.

GÖMÖRORSZÁG

az északi magyar peremvidék fóruma
HONT • NÓGRÁD • KIS-HONT • GÖMÖR • TORNA • ABAÚJ

VIII. évfolyam, 3. szám, 2007. ősz

Kiadja:

Gömör-Kishonti Múzeum Egyesület, Rimaszombat
Megjelenik: negyedévenként
A lap főszerkesztője: Tőzsér Árpád
Főszerkesztő: B. Kovács István
Jelen számunk szerkesztésében
közreműködött: Kövesdi Károly

Szerkesztőbizottság:

Bodnár Mónika (Putnok)
Csáky Károly (Ipolyság)
Gaál Lajos (Rimaszombat)
Gyetvai Zoltán (Losonc)
Hizsnyan Géza (Rimaszombat)
Kovács Ágnes (Rozsnyó)
B. Kovács István (Rimaszombat) – elnök
Mihályi Molnár László (Szepsi)
Molnár Sándor (Rimaszombat)
Puntigán József (Losonc)

Képszerkesztő: Kovács Szabolcs

**Folyóiratunk egyben a Rimaszombat és Vidéke P.T.
és a Simonyi Alapítvány
hivatalos közlönye is.**

**Lapunk az Interneten is olvasható. Szerkeszti:
Gyetvai Zoltán
www.gomororszag.sk**

Tájékoztató

A Gömörország 2007. évi 3. száma szeptemberben jelenik meg. Lapzártá: 2007. augusztus 30.
Kérjük Tisztelt Szerzőinket, hogy közlésre szánt írásait lehetőség szerint elektronikus formában juttassák el szerkesztőségünk címére:

e-mail: gemamuz@isternet.sk
lemezen: Železničarska (Vasutas) u. 1; 979 01
Rimavská Sobota (Rimaszombat)
Indokolt esetben hagyományos módon (írógépen) készült kéziratot is elfogadunk.

Kérjük Tisztelt Szerzőinket, hogy írásukkal egyidejűleg címüket és személyi számukat is szíveskedjenek közölni.

A folyóirat éves előfizetési ára: 200 Sk.
Az alábbi folyószámlára való befizetést követően rendszeresen megküldjük a folyóiratot a megadott címre.

A számlatulajdonos neve: Gemer-malohontský muzeálny spolok
Számlavezető bank: OTP Banka Slovensko,
Rimavská Sobota
979 01 Rimavská Sobota, Francisciho 2
Számlaszám: 6500380/5200

GÖMÖRORSZÁG - Az északi magyar peremvidék fóruma

Megjelenik: negyedévenként • Nyilvántartási szám: MK SR 2252/2000 • ISSN 1335-6410

Kiadja a Gömör-Kishonti Múzeum Egyesület, Rimaszombat • Felelős kiadó: Dr. Kovács István, elnök • A szerkesztőség címe: Železničarska 1, 979 01 Rimavská Sobota, Tf.: 0905 846 618; E-mail: gemamuz@isternet.sk • Nyomdai előkészítés:

Kovács Szabolcs, Marian Ševčík, Ex-print • Nyomta: Ex-Print, Losonc • Megjelent a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma, a Nemzeti Kulturális Alap (Budapest) és a Szülőföld Alap (Budapest) támogatásával

Példányszám: 1000

Ára: 60,- Sk (Magyarországon: 400,- Ft)

Előfizethető a szerkesztőség címén.

GÖMÖRORSZÁG - Az északi magyar peremvidék fóruma

Vychádza: štvrťročne • Číslo registrácie: MK SR 2252/2000 • ISSN 1335-6410

Vydáva: Gemer-malohontský muzeálny spolok, Rimavská Sobota • Zodpovedný vydavateľ: Dr. István Kovács • Adresa redakcie: Železničarska 1, 979 01 Rimavská Sobota, Tel.: 0905 846 618; E-mail: gemamuz@isternet.sk

Tlačiarenská príprava: Marian Ševčík, Ex-print • Tlač: Ex-Print, Lučenec

Vyšlo s finančným príspevkom Ministerstva kultúry SR – Program Kultúra národnostných menšín 2007, Nemzeti Kulturális Alap (Budapest), Szülőföld Alap (Budapest)

Náklad: 1000 ks

Cena: 60,- Sk

Objednávky na adrese redakcie.